

CYFLAWNI **TEGWCH** A **RHAGORIAETH**
MEWN **ADDYSG** A **GWELL LLES** | BAWB
EQUITY AND **EXCELLENCE** IN **EDUCATION**
AND **ENHANCED WELLBEING** FOR ALL

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF

Cyfarwyddiaeth Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant

Ysgol Garth Olwg
CYNLLUN CYDRADDOLDEB STRATEGOL

Dyddiad yr adolygiad llawn: Tymor yr Hydref 2027

Rhagair

Yn Ysgol Garth Olwg rydym yn cydnabod ein dyletswyddau a'n cyfrifoldebau i ddileu gwahaniaethu a hyrwyddo cydraddoldeb i bob dysgwr, gweithiwr, aelod o gymuned yr ysgol a defnyddiwr gwasanaeth waeth beth fo'r nodweddion gwarchodedig.

Rydym yn cefnogi gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010 ("y Ddeddf") a'r angen am ddiogelu unigolion â nodweddion gwarchodedig rhag gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth, fel sydd wedi'i nodi yn y Ddeddf.

Mae ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol ("y Cynllun") mewn lle i sicrhau ein bod yn mynd i'r afael â blaenoriaethau ar gyfer gwella, a bod tegwch a chydraddoldeb yn sail i bopeth rydyn ni'n ei wneud yn ddarparwr addysg a chyflogwr. Mae'r Cynllun yma'n nodi ein hamcanion cydraddoldeb am gyfnod o bedair blynedd rhwng 2023 a 2027, a'r camau y byddwn ni'n eu cymryd i sicrhau deilliannau cadarnhaol a meithrin perthynas dda yn yr ysgol a'r tu hwnt iddi. A ninnau'n ysgol gymunedol, mae sicrhau bod pawb sy'n gysylltiedig â'r ysgol yn cael eu trin â gofal, parch ac urddas wrth wraidd popeth rydyn ni'n ei wneud.

Bydd yr ysgol a'r corff llywodraethu yn monitro ein cynnydd wrth gyflawni ein hamcanion cydraddoldeb fel sydd wedi'u nodi yn y Cynllun, a thri nod y Ddeddf. Byddwn yn rhannu a chyhoeddi'r deilliannau, a hynny at ddibenion tryloywder ac atebolrwydd. Byddwn ni hefyd yn ceisio mynd ati i ymgysylltu â chymuned ein hysgol a phartneriaid ehangach i sicrhau bod ein Cynllun a'r camau rydyn ni'n eu cymryd yn gwneud gwahaniaeth i fywydau unigolion â nodweddion gwarchodedig yn ein hysgol ac i aelodau o gymuned ein hysgol.

Mrs J. Barton
Cadeirydd y Corff Llywodraethol

Mr T. Edwards
Prifathro

Cyflwyniad

Yn Ysgol Garth Olwg rydym ni'n cydnabod pwysigrwydd amrywiaeth, ac yn ymdrechu i hybu diwylliant ac ethos cynhwysol lle mae pob dysgwr, rhiant/gwarcheidwaid, aelod o staff ac aelod o'r ysgol a'r gymuned ehangach yn cael eu croesawu a'u cefnogi i gyflawni eu potensial, waeth beth fo'u cefndir neu eu nodweddion gwarchodedig (e.e. oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw, a chyfeiriadedd rhywiol).

Mae myfyrdod ein hysgol yn cyd-fynd ag egwyddorion y Ddeddf ac yn sicrhau bod amrywiaeth yn cael ei ddathlu yn ein hysgol.

**Rydym yn falch i fod yn ran o Gymuned Ofalgar,
Gymreig Ysgol Garth Olwg lle mae pob unigolyn yn gydradd.
Cymuned heb ragfarn lle mae pawb yn cefnogi a dangos parch at ei gilydd.
Mae hon yn gymuned hapus a diogel ac rwy'n falch i gael bod yn rhan ohoni.
Rho dy ofal dros Gymuned Ysgol Garth Olwg, Amen.**

At hynny, mae gwerthoedd ein hysgol yn helpu i ddatblygu cydraddoldeb i bawb, a hynny am eu bod nhw'n canolbwyntio'n gryf ar gefnogi lles a chyflawniad pob dysgwr lle caiff holl aelodau cymuned yr ysgol eu trin yn deg a chyda pharch ac urddas. Mae Ysgol Garth Olwg yn sicrhau bod gwahaniaeth yn cael ei werthfawrogi bod amrywiaeth yn cyfoethogi ein bywydau a'n profiadau. Rydym fel ysgol yn ymrwymo i nodi unrhyw rwystrau i ddysgu ac ymgysylltu, a'u goresgyn, ac i sicrhau bod holl aelodau'r ysgol yn cyflawni eu potensial.

Mae ein Polisi Rheoli Ymddygiad a'n Cynllun yn amlygu ein datganiad o fwriad. Ni fyddwn yn goddef unrhyw fath o wahaniaethu anghyfreithlon ac annheg na bwlio nac aflonyddu. Rydym wedi ymrwymo i hyrwyddo cydraddoldeb fel bod modd i bob dysgwr chwarae rhan weithredol ym mywyd ein hysgol.

Rydym ni'n credu'n gryf y dylai pob dysgwr allu dysgu a datblygu'n llawn mewn amgylchedd gwirioneddol amrywiol a chynhwysol. Dylen nhw hefyd gael y gefnogaeth i gyflawni eu potensial er mwyn cefnogi ein cenhadaeth ein hunain a chenhadaeth yr awdurdod lleol, sef 'sicrhau tegwch a rhagoriaeth mewn addysg a lles gwell i bawb.'

Cyd-destun ein hysgol

Rydym ni'n ysgol 3-19 oed mewn ardal sy'n gwasnaethu cymuned Pontypridd. Fel ysgol rydym ni wedi ymrwymo i weithio'n rhan o bartneriaeth â'n teuluoedd, asiantaethau allanol a chymunedau ehangach. Rydym ni'n gweithio ar y cyd â'n holl bartneriaid i sicrhau bod ein dysgwyr yn gallu cael gafael ar y cymorth cywir ar yr adeg gywir.

Integreiddio Cydraddoldeb yn Rhan o Bolisiau Statudol ac Anstadudol

Mae ein hymrwymiad i gydraddoldeb yn sail i holl weithdrefnau'r ysgol. Mae yna nifer o bolisiau statudol ac anstatudol allweddol sy'n adlewyrchu gofynion y Ddeddf ac sy'n cyd-

fynd yn sylweddol â'r polisi a'r Cynllun yma. Mae'r rhain yn cynnwys: Polisi rheoli ymddygiad/gwrth-fwlio, polisi AAA/ADY, polisi diogelu a'r polisi cwricwlwm,

Nodau'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol

Mae'n ofynnol i bob ysgol gael y Cynllun i sicrhau bod gofynion cyfreithiol y Ddeddf a Dyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus ("y PSED") yng Nghymru yn cael eu bodloni.

Pwrpas y Cynllun yma yw cyflawni'r dyletswyddau i ddarparu cydraddoldeb i unigolion â nodweddion gwarchodedig a sicrhau bod tegwch a chydaddoldeb wrth wraidd popeth rydyn ni'n ei wneud ar bob lefel yn ein hysgolion a'n cymunedau.

Deddf Cydraddoldeb 2010 a Dyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru

Mae'r Ddeddf yn amlinellu'r gofyniad i bob ysgol fodloni tri nod allweddol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Dileu achosion o wahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac unrhyw ymddygiad arall sy'n cael ei wahardd o dan y Ddeddf.
- Hybu cyfleoedd cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig penodol a phobl sydd ddim yn eu rhannu.
- Hybu perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig perthnasol a phobl sydd ddim yn eu rhannu.

Er mwyn cyflawni'r tri nod yma, mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i ni lunio'r Cynllun yma, ynghyd ag amcanion cydraddoldeb, bob pedair blynedd. Er mwyn sicrhau ein bod ni'n cydymffurfio â gofynion y Ddeddf, bydd ein hysgol yn:

- Monitro ein cynnydd wrth gyflawni tri nod y Ddeddf.
- Hunan arfarnu a phenderfynu ar amcanion cydraddoldeb
- Ymgysylltu â'r holl rhanddeiliaid allweddol, i lunio a gwerthuso effeithiolrwydd ein Cynllun.

Daeth y PSED i rym ym mis Ebrill 2011 (Adran 149 o'r Ddeddf) ac mae'n ei gwneud hi'n ofynnol i ysgolion gymryd camau i wella deilliannau ar gyfer disgyblion â nodweddion gwarchodedig gwahanol. O dan y Ddeddf, dyma ofyniad cyfreithiol rhaid i ysgolion yng Nghymru ei fodloni. Bydd cyflawni ein Cynllun yn effeithiol a chysen yn galluogi ein hysgol i gyfrannu'n gadarnhaol at gymdeithas decach. Byddwn ni'n gwneud hyn drwy hybu tegwch, cydraddoldeb a pherthynas gadarnhaol rhwng holl aelodau cymuned yr ysgol waeth beth fo'u nodweddion gwarchodedig. Yn ogystal â hynny, byddwn ni hefyd yn ceisio mynd ati i ddileu neu leihau unrhyw anfantais sy'n wynebu unigolion oherwydd eu nodweddion gwarchodedig, a sicrhau bod camau priodol yn cael eu cymryd i oresgyn unrhyw rwystrau, yn enwedig os yw cyfranogiad mewn agweddau ar fywyd yr ysgol yn is na'r disgwyl. Byddwn ni hefyd yn ceisio mynd ati i ddatblygu perthynas gadarnhaol drwy fynd i'r afael â rhagfarn a gwahaniaethu, a thrwy hybu dealltwriaeth rhwng unigolion sy'n rhannu'r un nodweddion gwarchodedig neu sydd ddim yn eu rhannu.

Swyddogaethau a Chyfrifoldebau

Bydd yr aelodau canlynol o staff yr ysgol yn gyfrifol am sicrhau bod y Cynllun yn cael ei weithredu'n llwyddiannus.

Y Corff Llywodraethol

Mae'r corff llywodraethu wedi nodi ei ymrwymiad i gydraddoldeb ac amrywiaeth yn ein Cynllun Addysg Strategol. Bydd yn parhau i wneud popeth o fewn ei allu i sicrhau bod yr ysgol yn gwbl gynhwysol o ran dysgwyr, ac yn ymateb i'w hanghenion yn seiliedig ar y nodweddion gwarchodedig amrywiol.

Mae'r corff llywodraethu yn:

- Ceisio sicrhau nad oes achosion o wahaniaethau yn erbyn pobl wrth ymgeisio am swyddi yn ein hysgol.
- Cymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn rhoi mynediad i bobl ag anableddau.
- Ymdrechu i gyfathrebu â rhanddeiliaid mewn ffordd mor gynhwysol â phosibl.
- Sicrhau na fydd unrhyw achos o wahaniaethu yn erbyn unrhyw unigolyn pan fyddan nhw yn ein hysgol.

Uwch Arweinwyr

Mae Uwch Dîm Arwain ein hysgol yn hybu cydraddoldeb ac yn dileu achosion o wahaniaethu wrth:

- Gweithredu'r Cynllun yma yn yr ysgol, gyda chefnogaeth y corff llywodraethu i wneud hynny.
- Sicrhau bod yr holl staff yn effro i'w cyfrifoldebau o dan y Ddeddf, yn ogystal â'r Cynllun yma ac amcanion cydraddoldeb ein hysgol.
- Sicrhau bod pob panel penodi yn rhoi sylw dyledus i'r Cynllun, fel nad oes achosion o wahaniaethu yn erbyn unrhyw un o ran cyfleoedd cyflogaeth neu hyfforddiant.
- Hybu'r egwyddor o gyfle cyfartal wrth ddatblygu'r cwricwlwm, hybu dangos ac arfer parch at bobl eraill, a darparu cyfleoedd cyfartal mewn perthynas â chymryd rhan ym mhob agwedd ar fywyd yr ysgol.
- Mynd i'r afael â phob achos o driniaeth annheg ac unrhyw achosion o fwlio neu wahaniaethu, gan gynnwys digwyddiadau hiliol, yn unol â pholisïau'r awdurdod lleol a'r ysgol.

Staff Addysgu A Staff Sydd Ddim Yn Addysgu

Mae'r ysgol yn ystyried cydraddoldeb yn gyfrifoldeb ar bawb.

Mae pob aelod o staff yn cyfrannu at sicrhau bod ein hysgol yn gymuned deg a chyfiawn sy'n gweithredu'n un, a hynny wrth:

- Sicrhau bod pob dysgwr yn cael ei drin/ei thrin yn deg, yn gyfartal a chyda pharch.

- Ymdrechu i ddarparu deunydd sy'n rhoi delweddau cadarnhaol yn seiliedig ar y nodweddion gwarchodedig ac sy'n herio delweddau ystrydebol.
- Herio unrhyw achosion o ragfarn, hiliaeth neu homoffobia, a chofnodi unrhyw ddigwyddiadau difrifol.
- Cefnogi gwaith staff cymorth a'u hannog i ymyrryd mewn ffordd gadarnhaol yn erbyn unrhyw achosion o wahaniaethu.

Ymgysylltu

Mae ymgysylltu â rhanddeiliaid yn sicrhau ein bod ni'n deall yn glir pa gamau gweithredu sy'n cael eu hystyried yn bwysig i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a gwahaniaethu yn ein hysgol. Mae ymgysylltu â rhanddeiliaid hefyd yn fodd o adolygu effaith y Cynllun cyfredol a nodi unrhyw feysydd pellach i'w gwella. Mae'r gweithgareddau o'r fath yn cynnwys:

- Gweithgareddau llais y dysgwr ac adborth gan gyngor yr ysgol.
- Monitro achwynion am yr ysgol.
- Adborth yn sgil achlysuron a gweithdai ymgynghori â rhieni/gwarcheidwaid.
- Adborth o brosesau adolygu blynyddol.
- Deilliannau achlysuron a gweithgareddau sy'n dod â'r gymuned ynghyd.

Hunanarfarnu

Mae prosesau hunan arfarnu a chynllunio gwella'r ysgol hefyd wedi llywio'r Cynllun yma. Mae hyn yn cynnwys:

- Monitro data cyrhaeddiad a chynnydd grwpiau o ddysgwyr
- Monitro data presenoldeb, gwaharddiadau a bwlio/aflonyddu yn ôl grwpiau o ddysgwyr.
- Monitro recriwtio, datblygu a chadw gweithwyr.
- Gwerthuso camau gweithredu a deilliannau hanesyddol mewn perthynas â chydraddoldeb.

Amcan Cyflog Rhwng y Rhywiau

Mae'r ddeddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i amcan cyflog y rhywiau gael ei ddatblygu lle caiff gwahaniaeth cyflog rhwng y rhywiau ei nodi. Bydd hyn yn gofyn am ddadansoddiad ystadegol o ddata cyflogau a chymariaethau rhwng staff gwrywaidd a benywaidd.

Yn ein hysgol ni, dydyn ni ddim wedi gallu nodi gwahaniaeth cyflog gan fod y grŵp staff yn rhy fach i wneud dadansoddiad ystadegol priodol.

Arweinyddiaeth Strategol

Yr aelod o staff arweiniol ar gyfer y Cynllun yma yn Ysgol Garth Olwg yw y Pennaeth sydd hefyd yn cael ei gefnogi gan yr Uwch Dîm Arwain.

Ysgol Garth Olwg Cynllun Cydraddoldeb Strategol Ar Gyfer 2023 – 2027

Dyddiad Cyhoeddi: Hydref 2023

Staff <u>AB</u> AC, AD, AE,	Amcanion Cydraddoldeb				
Amcanion	Arwain	Deiliant/Effaith Disgwyliedig Gan gyfeirio yn glir at gynnydd/cyflawniad disgyblion	Camau Gweithredu	Dyddiad	Dull Monitro ac Arfarnu
AC1: Sicrhau mynediad llawn i'r cwricwlwm ar gyfer yr holl ddisgyblion	EH / DH	Sicrhau bod pob disgybl yn gwneud y cynnydd disgwyliedig am eu gallu trwy gwricwlwm addas	- Cefnogaeth ychwanegol trwy ymyraethau penodol rhifedd a llythrennedd, emosiynol neu cyn ac ôl ddysgu - Gwirio bod pob disgybl ag anghenion a mynediad i gwricwlwm amgen - Cwricwlwm amgen ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu neu ymddygiad	Medi '23 2023-24	Tracio mewnol Holiaduron disgyblion perthnasol Cyfarfodydd ADY gyda rhieni Monitro ymyraethau
Nodiadau Arfarnu Gorffennaf 2024					Cynnydd Da iawn
					Cynnydd Da
					Cynnydd Is na'r Disgwyl

AC2: Cau'r bwlch mewn perfformiad a phresenoldeb disgyblion o grwpiau gwahanol	EH / DH / AH	• Anelu i ddisgyblion o bob grŵp penodol wneud cynnydd yr un peth a'u cyd-ddisgyblion • Anelu i bresenoldeb disgyblion o bob grŵp penodol fod yr un peth a'u cyd-ddisgyblion	• Athrawon ac arweinwyr i dracio'r disgyblion trwy'r Traciwr a SMID • Cyfarfodydd Codi Safonau pob 9 wythnos i adrodd nol ar y disgyblion • Cyfarfodydd presenoldeb yn tynnu sylw at y disgyblion penodol	Ion '24 2023-24	Cyflwyniadau codi safonau Cofnodion cyfarfodydd cyswllt
Nodiadau Arfarnu Gorffennaf 2024	• A • B • C				Cynnydd Da iawn
					Cynnydd Da
					Cynnydd Is na'r Disgwyf
AC3: Sicrhau bod lles, gwrth-fwlio a llais y disgybl a chodi ymwybyddiaeth o gydraddoldeb ac amrywiaeth yn yr ysgol yn cael eu mapio Codi ymwybyddiaeth o gydraddoldeb ac amrywiaeth yn yr ysgol ymhellach	Pawb	• Sicrhau bod pob disgybl yn ymwybodol o beth sydd yn wahanol ac yn debyg am ei gilydd o ran hil, rhyw, gallu, anghenion • Sicrhau bod pob disgybl yn teimlo'n ddiogel ac heb ragfarn yn yr ysgol	• Map cwricwlwm clir ar draws yr holl ysgol o le mae'r agweddau yn cael eu dysgu • Map gwasanaethau / wythnosau penodo • Holiaduron i'r dysgwyr ar ddechrau a diwedd y flwyddyn	2023-24 2023-24	• Holiaduron i'r dysgwyr ar ddechrau a diwedd y flwyddyn • Mapiau cwricwlwm a gwasanaethau
Nodiadau Arfarnu Gorffennaf 2024	• • •				Cynnydd Da iawn
					Cynnydd Da
					Cynnydd Is na'r Disgwyf
AC4: Sicrhau amgylchedd ddysgu diogel a		• Sicrhau bod pob disgybl yn teimlo'n ddiogel ac yn gwybod at bwy i droi i dderbyn cyngor a chymorth pan fo angen.	• Sicrhau proffil clir i Fforwm Cydraddoldeb yr Ysgol	2023-24	Cyfarfodydd y Fforwm Cydraddoldeb.

chadarnhaol ar gyfer ein cymuned LGBTQ+ sy'n caniatáu iddynt fod yn nhw eu hunain a ffynnu fel unigolion ac yn academiaidd			• Manteisio ar y cyfleoedd i hyrwyddo cydraddoldeb o fewn cymdeithas yr ysgol • Aelodau'r fforwm i sicrhau dilyniant ar gyfer y flwyddyn ganlynol fel bod y gwaith yn barhaus		
Nodiadau Arfarnu Gorffennaf 2024	• • •				Cynnydd Da iawn
					Cynnydd Da
					Cynnydd Is na'r Disgwyl